

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEMREPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **CZECH DISTRIBUTION LOGISTIC a. s.**, se sídlem Thámova 7/221, Praha 8, zastoupeného Mgr. Pavlem Szkanderou, advokátem se sídlem Na Poříčí 1199, Frýdek-Místek, proti žalovanému: **Celní úřad Praha D1,** se sídlem Logistický terminál - Nupaky 148, Říčany u Prahy, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 12. 2005, čj. E/68-8738/2003/43 (B 33/03)/VII., v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 19. 10. 2006, čj. 44 Ca 32/2006 - 69,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**
II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Celní úřad Praha III (správce daně) exekučním příkazem ze dne 26. 9. 2003, čj. E/68-8738/2003/43 (B 33/03), nařídil exekuci přikázáním jiné peněžité pohledávky na pohledávky dlužníka [BENA a. s., později LREAGRAO UNLOGANI KLINDLENT PROPERTIES, akciová společnost (dále jen „daňový dlužník")], které měl u poddlužníka (žalobce), k zaplacení nedoplatku a jeho příslušenství v celkové výši 14 509 046,20 Kč. Dále správce daně zakázal dlužníkovi, aby se svou pohledávkou jakkoliv nakládal a poddlužníkovi (žalobci) zakázal, aby od okamžiku doručení exekučního příkazu vyplatil dlužníkovi jeho pohledávku, provedl na ni započtení, nebo s ní jinak nakládal. Konečně

pak správce daně uložil poddlužníkovi (žalobci), aby provedl výkon rozhodnutí a vyplatil pohledávku v celé výši celnímu úřadu.

Žalobce napadl exekuční příkaz námitkou, kterou žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 28. 12. 2005, čj. E/68-8738/2003/43 (B 33/03)/VII.

Žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 19. 10. 2006, čj. 44 Ca 32/2006 - 69, zamítl. Krajský soud uzavřel, že exekuční příkaz na přikázání jiné peněžité pohledávky byl žalobci doručen dne 2. 10. 2003. Oznámení o postoupení pohledávky dlužníka bylo žalobci doručeno dne 15. 10. 2003, tedy až po obdržení exekučního příkazu. Podle § 526 občanského zákoníku je postupitel povinen bez zbytečného odkladu oznámit dlužníkovi postoupení pohledávky. Dokud postoupení pohledávky není oznámeno dlužníkovi nebo dokud postupník postoupení pohledávky dlužníkovi neprokáže, zprostí se dlužník závazku splněním postupiteli. Krajský soud proto přisvědčil žalovanému, který námitky žalobce proti exekučnímu příkazu na přikázání jiné peněžité pohledávky zamítl.

Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností opírající se o stížní důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nesprávné posouzení právní otázky soudem.

Krajskému soudu vytkl nesprávnou aplikaci hmotného práva v návaznosti na zjištěný skutkový stav. Podle názoru stěžovatele krajský soud sice aplikoval správný právní předpis (občanský zákoník), ale nesprávně jej vyložil. Stěžovatel namítl, že dne 30. 6. 2003, tedy před vydáním exekučního příkazu, došlo na základě smlouvy o postoupení pohledávky ke změně v osobě věřitele, a tedy k zániku povinnosti stěžovatele plnit daňovému dlužníku svůj závazek, a to okamžikem, kdy mu bylo předmětné prokázání postoupeno, tj. ke dni 15. 10. 2003. Od tohoto data stěžovatel daňovému dlužníku nic nedluží, a nelze na něm zákonně požadovat, aby plnil státu (na základě exekučního příkazu na přikázání jiné peněžité pohledávky) namísto někoho, komu již nemá povinnost plnit. Pokud by tak učinil, plnil by České republice bez právního důvodu, čímž by došlo k jejímu bezdůvodnému obohacení.

Podle stěžovatele není významné, že od obdržení exekučního příkazu na přikázání jiné peněžité pohledávky (2. 10. 2003) do dne oznámení o postoupení pohledávky (15. 10. 2003) nesplnil povinnost uloženou mu exekučním příkazem, protože pokud takovou povinnost měl, tak zanikla dne 15. 10. 2006 [*pozn. NSS: pravděpodobně má být uvedeno 15. 10. 2003*] změnou v osobě věřitele. Závazek stěžovatele vůči původnímu věřiteli (daňovému dlužníkovi) zanikl postoupením pohledávky a vznikl mu závazek vůči novému věřiteli, společnosti CHASEVANGUARD CAPITAL CO. LTD. Exekuční příkaz pak vůči stěžovateli (poddlužníku postupitele) již nijak nepůsobil. Stěžovatel neporušil povinnost uloženou exekučním příkazem, pouze od svého věřitele obdržel oznámení, že předmětná pohledávka byla smluvně postoupena dne 30. 6. 2003. Stalo se tak bez jakékoliv ingerence stěžovatele. Skutečnost, že byl vydán exekuční příkaz, je podle stěžovatele irelevantní; stěžovatel je od 15. 10. 2003 povinen plnit svůj závazek jinému subjektu než vůči kterému byl vydán exekuční příkaz na přikázání jiné peněžité

pohledávky. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný s poukazem na spisový materiál uvedl, že předmětná smlouva o postoupení pohledávky ze dne 30. 6. 2003 je účelová, resp. antidatovaná, a že byla sepsána až po datu jejího údajného vzniku. Stěžovatel nebyl o postoupení pohledávky vyrozuměn podle § 526 občanského zákoníku ani v souladu s částí III. bodu 2 smlouvy o postoupení pohledávky ze dne 30. 6. 2003. Porovnáním jednotlivých faktur, uvedených v exekučním příkazu, a přílohy č. 1 smlouvy o postoupení pohledávky lze zjistit, že smlouva uvádí částku o 200 000 Kč nižší, než je uvedeno v exekučním příkazu. To v době uzavření smlouvy o postoupení pohledávky nemohl daňový dlužník předvídat, neboť stěžovatel tuto částku uhradil dne 15. 8. 2003. Správce daně vydal exekuční příkaz na základě přehledu pohledávek daňového dlužníka ze dne 1. 8. 2003, který mu byl poskytnut Policií České republiky, útvarem odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie. K tomuto datu žádná smlouva o postoupení pohledávky neexistovala, neboť v opačném případě by tato skutečnost vyplývala ze zabaveného účetnictví.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel brojil proti nesprávnému výkladu § 526 občanského zákoníku krajským soudem. Podle stěžovatele byl exekuční příkaz na přikázání jiné peněžité pohledávky vydán v době, kdy již stěžovatel nebyl dlužníkem věřitele, vůči němuž byl exekuční příkaz vydán, a exekucí napadená pohledávka není pohledávkou daňového dlužníka, ale třetí osoby. Správce daně proto nemůže exekucí postihnout původní pohledávku daňového dlužníka vůči stěžovateli.

Postupitel je povinen oznámit postoupení pohledávky bez zbytečného dokladu dlužníkovi (§ 526 odst. 1 občanského zákoníku). Dokud postoupení pohledávky není oznámeno dlužníkovi nebo dokud postupník postoupení pohledávky dlužníkovi neprokáže, zprostí se dlužník závazku plněním postupiteli. Teprve oznámením dlužníkovi se vůči němu postoupení pohledávky stává právně účinným (srov. Jehlička O., Švestka J., Škárová M. a kol., Občanský zákoník, Komentář, 9. vydání, Praha, C. H. Beck, 2004, str. 771). Stěžovatel se nemůže účinně domáhat zániku svého závazku vůči daňovému dlužníku, pokud ten nesplnil svoji notifikační povinnost vůči stěžovateli před vydáním exekučního příkazu.

Stěžovatel netvrdil žádné skutečnosti (kromě odkazu na datum uzavření smlouvy o postoupení pohledávky) z nichž by se dalo usuzovat na oznámení postoupení pohledávky před vydáním exekučního příkazu. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud uzavírá, že postup správce daně i žalovaného, stejně jako jejich závěry, byly učiněny v souladu se zákonem. Pokud § 526 odst. 1 občanského zákoníku stanoví, že dokud postoupení pohledávky není oznámeno dlužníkovi nebo dokud postupník postoupení

pohledávky dlužníkovi neprokáže, může se dlužník postupitele zprostit svého závazku plněním postupiteli, pak povinnost stanovená stěžovateli exekučním příkazem platně vznikla a stěžovatel byl povinen při nakládání se svým závazkem vůči daňovému dlužníku podle exekučního příkazu postupovat. Postoupení pohledávky bylo oznámeno stěžovateli až dne 15. 10. 2003, v době vydání exekučního příkazu, který byl stěžovateli doručen dne 2. 10. 2003, tedy poddlužnický vztah stěžovatele vůči daňovému dlužníku trval.

Nejvyšší správní soud nepřitakal námitce, podle níž exekuční příkaz nijak nepůsobil vůči stěžovateli. Výklad stěžovatele, podle něhož účinky cese vůči stěžovateli nastaly i bez notifikace postupitele nebo prokázaného postoupení postupníkem již dnem uzavření smlouvy o postoupení pohledávky, je nutno s odkazem na výslovné znění § 526 občanského zákoníku odmítnout. V tomto ohledu je až do krajnosti dovedena námitka stěžovatele, podle které je stěžovateli uložena povinnost, kterou již uložit nelze, přestože sám zároveň připouští, že změna právních poměrů nebyla správci daně stejně jako stěžovateli známa. Správci daně nebylo žádným způsobem prokázáno deklarované postoupení pohledávky, jeho postup je v souladu s daňovým řádem a zákonný.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stížní námitky nejsou důvodné, napadené rozhodnutí krajského soudu je zákonné, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému, kterému by právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. července 2008

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu